

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 180. An ad alienationem rerum Ecclesiæ necessarius consensus Patroni illius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

requiritur, ut firma sit composito inter personam ecclesiasticam & laicam super decimis. Laym. in cit. c. 2. num. 1. Pirh. h. t. num. 45. in fine.

2. Resp. secundo: Quamvis, quantum est de rigore juris vi Extrav. *ambitiosa*, præter consensum Episcopi ad alienationem factam à Prælato inferioris ecclesie non exempta requiratur consensus Sedis Apostolicæ; de consuetudine tamen, præsertim in Germania & locis ab Urbe remotis, unde difficilis ad Papam accessus, in usu non esse dictam Extravag. saltem quò ad hoc, ut etiam inferiores Prælati Episcopo subiecti teneantur in alienationibus rerum immobilium consensum Papæ requirere, ita ut non sufficiat consensus Episcopi, testantur Zypæ. in *analys. jur. Pontif. tit. 1. c. 2.* Engels. h. t. num. 15. Reifensuel. num. 32. Uti & eandem non esse usu receptam in pluribus locis quò ad reliquum etiam rigorem & quò ad pœnas & censuras suspensionis ac privationis testantur Covar. l. 2. var. resol. c. 16. num. 6. Navar. in man. c. 27. num. 149. & l. 3. cons. 10. h. t. Leif. l. 2. c. 24. & 64. Pirh. h. t. num. 56. & alii apud Quarant. in *summar. Bullar. v. alienatio*, num. 48. de quo tamen enucleatius infra.

3. Respond. tertio: Si Episcopus bona ecclesie secularis Cathedrali inferioris, suæ jurisdictioni subiectæ, non habentis Collegium Clericorum alienet, ipse; seu ita, ut ipse sit alienationis author, eget consensu sui Capituli Cathedralis. Si enim eo eget ad uniendam ecclesiam talem, ut statuitur *Clem. 2. h. t.* Pari ratione egebit illo ad faciendas alias alienationes bonorum talis ecclesie, & ita tenent Gloss. in c. 1. h. t. in 6. v. *tenues*. Franc. *ibidem*. num. 24. Abb. in c. 1. de his que sunt à Prælat. num. 5. Molin. de *just. tr. 2. d. 468. concl. 5. num. 14.* Laym. *loc. cit. thes. 33.* quos citat & sequitur Pirh. h. t. num. 45. Ille verò consensus Capituli Cathedralis necessarius non est, dum ecclesia inferior habet Collegium aut conventum proprium, & Episcopus ipse non alienat bona illius, sed Rector seu Prælatas illius ecclesie; sufficit enim tunc à tali Rectore fieri alienationem cum consensu Prælati superioris seu Episcopi & Capituli seu conventus proprii. AA. iidem hanc hujus disparitatis rationem communiter assignantes, quòd in priori casu, dum nimirum Episcopus ipse alienat bona ecclesie, quæ conventum proprium non habet, merito exigatur consensus Capituli Cathedralis, ne aliàs fortè Episcopo faciliore ad alienandum, talia bona exponantur periculo dissipationis quæ ratio in secundo casu deficit; cum neque Episcopus per seipsum alienet, neque etiam Rector, illius ecclesie deficiat conventus proprius, cujus consensu eget. Quamvis etiam in hoc secundo casu Episcopus similisve Prælatas purum consensum præstans alienationi, quæ fit à Prælato inferiore, spectato jure communi debeat adhibere, saltem Consilium Capituli sui Cathedralis, non secus, ac in aliis magni momenti negotiis. ut Abb. Pirh. *LL. cit.* Laym. *loc. cit. thes. 32.* Si verò inferior ecclesia illa. V. g. Parochialis, conventum non habeat, solus Rector illius cum autoritate Episcopi alienare poterit. AA. citati. cum juxta Abb. in c. ult. de locato. n. 14. & alios hæc sit regula: quòd Rector Ecclesie non Collegiate tantam habeat potestatem in alienan-

R. P. Leurr. *Jur. Can. Lib. III.*

do (cum autoritate Prælati sui superioris) quantam Prælatas Ecclesie Collegiate cum suo Capitulo.

4. Respond. quarto: ad alienationem bonorum ecclesie inferioris non exemptæ, subiectæ alicui Prælato. V. g. Abbati pariter non exempto, hujus quidem Prælati consensus requiritur, non tamen sufficit, sed insuper necessarius consensus Episcopi, cui subiecta talis ecclesia. V. g. Prioratus. Franc. in c. 1. h. t. in 6. num. 23. Pirh. h. t. num. 48. testans de communi. Siquidem autoritatem præstare alienationibus rerum ecclesiasticarum est actus reservatus Episcopis seu jurisdictionis episcopalis. c. *Abbatibus*, 12. *quest. 2. c. venditionibus*, 17. *quest. 4.* Nisi tamen tales Prælati inferiores habeant dictas ecclesias sibi subiectas cum consensu Rectoris illius, etiam citra consensum Episcopi cui subiecti; cum in illis ecclesiis tales Prælati vices Episcoporum gerant. Gloss. in *Clem. 1. h. t. v. proprii*. Abb. *ibidem*. num. 7. Franc. Pirh. *LL. cit.* Qui tamen Prælati tunc etiam sine consensu sui Capituli autoritatem præstare nequeunt alienationi bonorum talis ecclesie inferioris seu Prioratus, dum is regitur à Priore aliquo absque conventu proprio, & bona illa incorporata sunt ecclesie seu monasterio superiori, quòd unà cum dicto Prioratu subiectum isti Prælato superiori; cum is bona monasterii sui alienare nequeat sine consensu sui conventus. Suar. de *relig. Tom. 4. l. 2. c. 27. num. 15.* Laym. *loc. cit. thes. 33.* Pirh. h. t. num. 50. juxta *cit. Clem. 1. h. t.* quæ constitutio, ut Gloss. *ibidem*, v. *religiosus*. Saltem quò ad pœnam, non concernit seculares. Etsi autem in hoc casu, dum Prælatas aut Prior alienans non habet conventum, vi *cit. Clem.* non requiritur insuper consensus Episcopi; illum tamen adhuc necessarium vi aliorum jurium, cum Gloss. in c. *significasti. de foro comp. v. clerici tamen.* & Laym. in c. *penult. de elect.* num. 7. tradit Pirh. h. t. c. 52. quem vide.

Quest. 180. An ad alienationem Rerum Ecclesie requirendus & necessarius consensus Patroni eiusdem?

Resp. Tamest, quandoque exigere videatur ratio honestatis, quin & incumbens quædam Patrono obligatio attendendi & curandi, ne ecclesia dilapidatione rerum & bonorum suorum damnum patiat, ut ne eo (præcipue dum fundator aut dotator est) inconsulto ad alienationem procedatur; nullatenus tamen de jure ejus in eam consensus requirendus. Quin & ea, dum justa est causa alienandi, servanturque solennitates juris (inter quas non est ista requisitio consensus patroni) fieri potest, eo non tantum inconsulto, sed etiam invito; cum patronus quæ talis, præsertim laicus, nullatenus bonorum illorum ecclesie, etiam à se semel ei collatorum habeat administrationem juxta c. *noverim*, 10. *quest. 1. c. de rebus*, 12. *quest. 2. c. in canonibus*, 16. *quest. 1.* Trident. *Sess. 24. c. 3. de reform.* Abb. in c. *cum accessissent. de constitut.* num. 5. Felin. *ibidem*, num. 20. Anchar.

char. *confl.* 72. (qui tamen consensum Patroni ecclesiastici necessarium censet, negantibus id ipsum aliis) Lambertin. *de jure patron.* l. 3. *quæst.* 2. a. 7. num. 2. Laym. *loc. cit. thes.* 51. & 58. Pirh. *h. t. num.* 61. Nisi forte bona illa non absolute, sed in feudum fuissent donata ecclesie à Patrono seculari. Tunc enim sine ejus tanquam domini directi consensu alienari non poterunt; dum non minus ecclesia quam laicus quo ad bona & jura feudalia subjiatur, domino directo, etiam laico juxta *c. transmissa* & *c. verum. de foro comp.* Laym. Pirh. *LL. cit.* cum communi. Vel nisi fundator aut donator bona illa donasset cum ea conditione acceptata, ut non alienentur, sine suo consensu; tunc enim sine ejus consensu alienari non possunt; cum dicta conditio; utpote non repugnans SS. Canonibus servari debeat. *c. cum dilecti. de donat. c. verum. de condit. apposit.* Lambert. *loc. cit. n. 1.* Rosenthal. *de feudis. c. 4. concl.* 19 num. 14. Laym. Pirh. *LL. cit.* Wiestner. *h. t. num.* 84. Contrarium, nimirum non obstante tali conditione acceptata, posse adhuc ex justis à jure permissis causis & servatis debitis solemnitatibus alienari illa bona; eò quòd dicta conditio veluti turpis, & repugnans utilitati ecclesie pro non adjecta habenda, tanquam probabilius tenente Azor. l. 9. c. 2. *quæst.* 9. apud Pirh. *h. t. n. 62.* qui etiam ipse addit idem dicendum, si ecclesie donata sint bona, eà adjecta pena, ut, si alienentur, amittantur; eò quòd ista conditio sic solum intelligenda: si alienentur extra legitimas causas, & sine præscripta forma juris. Quòd si etiam ea super adjecta conditio; ut nisi servetur dicta conditio, revocari possit donatio, rem alienatam ipso facto cadere in commissum, ita ut fundator ejusve hæredes propria autoritate rerum illarum possessionem ingredi possint, quamvis decensius sit, ut illam occupent autoritate Judicis. Si autem id expressum non sit, non posse revocari donationem, sed agendum ad servandam conditionem docet. Laym. *thes.* 51.

Quæst. 181. An & qualiter ad alienationem rerum ecclesiasticarum requirendus consensus Principis secularis loci, in quores illæ sitæ?

R Esp. Consensus ille quandoque necessarius est, non necessitate hac inducta per potestatem secularem, sed per consuetudinem fundatam in potestate ecclesiastica. Quòd ipsum declaratur & probatur. Princeps siquidem seu Magistratus secularis statuto suo id efficere nequit, prohibendo directe clericis, ne res ecclesiasticas sitas in suo territorio alienent sine suo consensu; aut etiam indirectè, prohibendo laicis, ne rem quampiam pertinentem ad ecclesiam emant, aut donatam ab ea acceptent, ut sumitur ex *c. ult. de immunit. ecclies. in 6.* implicat enim hoc ipsum usurpationem aliquam jurisdictionis in causas & res ecclesiasticas, repugnatque libertati ecclesiasticæ dum hac ratione prohibentur & impediuntur Prælati Ecclesie exercere concessam sibi à Jure Canonico potestatem, nimirum alienandi, adhibitis præscriptis juris solemnitatibus, bona ecclesie, dum ita necessitas aut utilitas illius exigit; adeoque statutum tale, non valet. Quin & Constitutiones Imperatoris Justi-

niani circa formam observandam in alienationibus rerum ecclesiasticarum in Corpus Juris Civilis relatæ nullam per se & sùapte naturâ vim obligandi habent; cum laici de rebus ecclesiasticis (intellige, non tantum per se & intrinsecè spiritualibus, sed etiam de secundum se temporalibus, annexis tamen juri spirituali, ministerio & titulo beneficiorum; imò de bonis merè temporalibus ecclesie) disponendi nulla sit potestas. Arg. *c. ult. h. t.* Abb. *ibid. num.* 5. Pirh. *h. t. num.* 30. Potest tamen per consuetudinem diuturnam & immemorabilem induci, accedente patientia & licentia Prælatorum ecclesiasticorum, ut etiam consensus Principis secularis in alienationibus rerum ecclesiasticarum requiri debeat, ut cum Laym. *loc. cit. thes.* 52. Pirh. *h. t. num.* 63. Ac ita etiam leges & constitutiones civiles vim obligandi etiam clericos habent per hoc, quòd à Pontificibus in Corpus Juris Canonici redactæ ac veluti canonizate, vel per consuetudinem diuturnam ecclesiasticam sint approbate. AA. *idem.*

Quæst. 182. Consensus Papæ ad alienationes rerum ecclesiasticas validas an sit necessarius?

R Esp. primò: Præter plura de hac sparsim dicta in antecedentibus, olim seu jure antiquo in alienatione bonorum Ecclesie Cathedralis requirendum consensum Sedis Apostolicæ, non ut ea valida esset (cum nullo jure antiquo irritetur) sed ut licita esset, testatur Delb. *c. 17. du. 6. f. 1.* citatis Abb. *in c. 1. de his que sunt à Præl. Molin. de just. tr. 2. d. 467. num.* 8. & 16. Ricc. *decis.* 11. & 46. & aliis. Spectato jure novo, nimirum famose illius *Extrav. ambitiosæ. unica h. t. inter comm.* in locis, ubi ea recepta, requiritur consensus Apostolicus ad alienationes (comprehendendo omnia pacta & alienationis species, quibus rei immobilis aut mobilis pretiosæ dominium directum vel utile, usufructus, jus in re in alium transfertur) non tantum licitam, sed & validam bonorum non tantum Ecclesie Cathedralis, sed & cujuscunque alterius ecclesie & loci pii. Et hæc sine illo, etiam facta cum causa & cæteris solemnitatibus, est ipso jure nulla. Fagn. *in c. nulli. h. t. num.* 12. Quarant. *v. alienatio. num.* 5. Barbof. *de potest. Epif. p. 3. alleg.* 95. num. 66. & DD. communiter. Uti hæc omnia in ipso textu hujus *Extrav.* exprimuntur. Atque ita in ea comprehendi alienationes omnes, etiam quæ fiunt ex justa causa, & cum aliis solemnitatibus, ut Quar. *loc. cit.* Genuens. *in pr. Curia Archiep. Neapol. c. 85. num.* 2. Tambur. *de jur. Abb. d. 13. quæst.* 9. num. 1. Donat. *pr. regul. To. 1. p. 2. tr. 14. quæst.* 23. num. 1. Fagn. *loc. cit. num.* 13. & 14. Pirh. *h. t. num.* 54. Wiestner. num. 101. Sic observantia, stylo & praxi Curie Romanæ receptum testantes. Neque contrarium, nimirum, quòd alienationes ex justa causa & cum debitis solemnitatibus factæ inconsulto Papâ, non prohibeantur per dictam *Extrav.* ex eo deducitur, quòd in ea expressè excipiuntur alienationes jure permissæ, quales sunt omnes, quæ fiunt ex justa causa & cum debitis solemnitatibus. Nam verba illa: *præterquam in casibus à jure permissis*: restringenda sunt ad verba immediate præcedentia, nimirum ad locationem